

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dollánytűzősdekben.

A Ferrer-ügy tanulságai.

Írta: Göröcsöni Dénes.

Hírlapjainknak két hét óta Spanyolország, az ottani zavarok, főképpen pedig a zavargások egyik értelmi szerzőjének: Ferrernek kivégzése okoz legtöbb gondot. Két héttel ezelőtt még nevét se tudták Ferrernek, ma pedig bőbeszédű cikkeiben magasztalják önzetlenségét s a felvilágosítás érdekében végzett munkáját. Fanatikus védőbeszédet mondottak mellette. A föld utolsó teremtményeinek kiáltják ki a halálos ítéletet ki mondó katonai törvényszéket s az ítéletet szentesítő spanyol királyt. Halált kívánják a „gyilkosok” fejére és minden ország „klerikálisainak” lejárataival, tönkretételével akarják megszűlni ezt az egykettőre világeseménnyé vált halálos ítéletet. Budapesten népgyűlés foglalkozott e kérdéssel s azon a szabadkőművesek és szabadgondolkodók vezérei toporzékolva ismertették azokat az ostoba és gonosz kifakadásokat, melyeknek továbbadása és terjesztése két hét óta minden egyebet háttérbe szorító „gondja” a magyar hírlapirodalomnak.

Az emberi közösségnek ez a fokozott érzése, mely a közlekedési és érintkezési eszközök tökéletesedése folytán ma elevenebb bennünk, mint volt bármikor a korábbi évszázadokban, talán legszebb eredménye rohanva haladó műveltségünknek — viszont ezen magasztos érzésnek olyan galád kihasználása, minőt a Ferrer-ügy

rosszhiszemű lázítás eszközéül való felhasználásában látunk, amely a kultúra eszközeinek régebben elképzelhetetlen elaljasítását jelenti.

Mert nézzük csak, mi történt Spanyolországban? Hogyan folyt le igazában az az esemény, amely miatt ma Magyarország minden szabadkőművese s a határozottan keresztény hírlapokon kívül minden újságja ujult dühvel trombitálja össze a katolicizmus elleni harcra az elbolondítható embereket. Spanyolország külháborút viselt. Hadseregének nagyobb részét mozgósította lerongyolódott gazdasági állapotának javítására, — mert hiszen a gyarmatokban való terjeszkedéstől első sorban anyagi talpraállását remélték államférfiai — s amikor a harci események váratlan fordulatai következtében az eddig elért eredmények biztosítására újabb és újabb csapatokat kellett mozgósítani, a mozgósítás támasztotta ingerültséget forradalom keltésére használták fel a belső rend ellenségei. Olyan kritikusi időben, amilyenekben rendszerint a legadózabb politikai harcok is elcsitulnak s a legelkeseredettebb ellenfelek nemzetük veszedelmét még a maguk apró-cseprő bajaival súlyosítani szokták, a Ferrer-szavára hallgató spanyol forradalmi párt nem törődött a hazával, nem törődött a külháborúval, sőt éppen a haza szorult helyzetét akarta a maga anarchista elveinek érvényesítésére felhasználni. Kiltört a forradalom. Az istentagadó, hazafiatlan és anarchista izgatók a király, a katonaság, a templomok s a kolostorok ellen vadították a töme-

get. Raboltak, fosztogattak, folyt a vér, végighurcolták az utcákat a kolostorok kriptáiból kirángatott holttesteket, megismélték a francia forradalom legembertelenebb jeleneteit.

S e lázongások számai Ferrer kezébe futottak össze. Lehet, hogy nem mindenütt ő dirigált; de az első csövát ő vetette a könnyen fellázítható nép lelkébe, sőt a könnyen fellázíthatóság is az ő esztendőök óta folyó izgatásának, az ő tanáinak eredménye. Nem ő adta ki minden gaztelt elkövetésére a parancsokat, de azok elkövetőinek lelkét, hajlandóságát az ő tanítása preparálta. Hirdette az állami és társadalmi rend felforgatását gyalázta a kereszténységet, izgatott a jobb módúak ellen, szóval végezte ugyanazt a munkát, melyet nálunk Pikler Gyula és táborára végez. A különbség közte és a mieink között csupán annyi, hogy a magyarországi szabadgondolkodó vezérek gyávák s valahányszor összetűzésekre kerül sor, ahol az összetűzők köre is veszedelemben forog, ők mindig csak a biztos háttérből rendelkeznek, Ferrer azonban elég vigyázatlan volt s bele elegegett az elvei megvalósításáért kezdett nem szellemi harcra is. Különben, hogy nem tudott visszahúzódní a forradalom zivataraí közül, az az ő kalandor természete mellett egészen természetes. Annak az embernek, a ki egész életében mindig a törvények és a rend lábálal tiprásával ment előre, a ki céda személyekért elhagyta családját és szeretői pénzével kezdte meg a lázítás szervezésé-

A biznic.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Van New-Yorkban egy vendéglő, a mely arról nevezetes, hogy a legkisebb rangban levő felszolgáló pincer idehaza legalább kapitány volt.

Ez azonban nem képezi megbotránkozás tárgyát, mert Amerikában mindenki első sorban a munkája után él s a kik ma milliókkal és milliárdokkal rendelkeznek, nagyrészt végigjárták az élet iskoláját a legalsó lépcsőtől a legmagasabbig, a hol már a lépcső arannyal van kiverve.

Hogy az ügyesség és szorgalom mellett nagy tér nyílik a szerencsének is, az is bizonyos. De a szerencsét is üstökön kell ragadni, különben bottal üthetik a nyomát. S maga ez is megérdemli a sikert.

Amerikában a gazdag és előkelő leányok nem lateinerekre, hivatalnok emberekre várnak, hanem biznic-emberekre, azokra, akik sok pénzt forgatnak, nagy a jövedelmük s így a feleségüknek biztosítani tudják a kényelmes megélhetést.

Sőt többet mondom, a 60-as évek szabadságharca, a rabszolgák fölcsabadítása is biznic-háború volt. Nem akarok a jó öreg Lincoln Ábrahámnak az Egyesült Államok akkori fejének nevére árnyékot vonni, nem! sőt hiszem, hogy ő is és sok vezértársa őszinte lélekkel gyűlölték a gondolatot, hogy embertársaik a gyalázatos rabszolgaság láncaira fűzvék. De a nagy általánosságot nem a szegény feketék rabszolgasága, hanem a biznic gondolata bántotta. Észak rossz néven vette a Délnek, hogy az ocsós nap számmal, rabszolgaerővel dolgozik, bántotta a konkurrencia, szerette volna magának, Dél féltette a magát s kész volt a háború. Hiszen ha az amerikai népen állana, most is szívesen hozna kivételes törvényeket a feketék ellen, hogy vele egyenlő rangban ne lássa őket.

Érdekes még az is, hogy pl. ha egy újságot leszólok, hogy valamit rosszul csinált, bepöröl biznicrontás címén s ugy elverik rajtam a port, hogy arról koldulok.

Mert az üzlet a fő. Annak alárendelnek minden más egyebet s ha valaki üzleti érdekeiben sértve látja magát, azon akkora

sérelem esett, a melynél nagyobbat Amerika elképzelni se tud.

Amerikában az emberek nem érdeklődnek a klasszikus tudományok, a költészet, drámaírás, stb. iránt — ebben nincs biznic és erre kevesek érnek rá drága időt pazarolni. Ha kérdeznénk tőlük Homerost, Cicero-t, vagy Horatiust, bizony kérdőjellel változnának és bevallanák, hogy ők azokkal az urakkal még soha biznicet nem csináltak.

Az amerikai tudomány az olvasás, írás, de különösen a számvetés tudományában kulminál. Ismerik a bibliát, de a filozofusok szórásalhasogatásai idegenek előttük. A mire biznicen kívül kíváncsiak, megtalálják az újságokban, vagy a színházakban, a hol természetesen inkább telve vannak a vaudevilllek, az orfeumok, mint a komoly szekspiri drámák előadásai. Az amerikai első sorban jól ki akarja magát nevelni, erre szüksége van az izmainak az egész napi munka után, melegen érdeklődik a sport iránt, örül a szép lakásnak, a felesége parádéjának, egyebekben azonban a biznic világában él. Ha bemegy az üzletébe, rövid szóval fogad és ingujjal, — meleg van, ő nem tehet róla — a kalapját nem emeli le, csak feléje bök az

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Nagy választék ágy- és asztalnemlemben, színes és fehér barchetok stb.

olcsó, szabott árak mellett.

Ma lapunk 4 oldal.

00000595

sét, a ki milliómos léte renyomságban engedte tengődni leányát s a ki utolsó órájában elzavarta maga mellől a papot, annak a nyughatatlán vérli embernek, annak a született forradalmárnak nem lehetett páholyból nézni a maga katonáinak vérekedését.

A lázadás azonban nem sikerült. Hiába kürtölte tele a világot a zsidó és szabadkőműves sajtó a spanyol trón összeomlásának hírével, a spanyol kormány és nemzet megemeberte magát, leverte a forradalmat s most végez a lázadókkal, öngyilkos politikát követve, ha azok közül csak egyetlenegnek is megkegyelmezne, a kik bizonyára nem kegyelmeztek volna sem a királyságnak, sem a királynak s az életre való képtelenségét s az önfentartás ösztönének hiányát bizonyítaná, ha kieresztené kezeiből azokat, akik csak új alkalmakat várnak, hogy elülről kezdhessék, ami most nem sikerült. Spanyolország belső békéjét, a létezésének alapját képező nagy eszméket, alapítói és királyi életét védelmezi Ferrer és cinkostársai kivégzésével. A forradalom borzasztó pusztításait nem teszi jóvá ezeknek kiomló vére, de legalább gondolkodóba ejti azokat, a kik ezután is a Ferrer taposta gonosz uton akartának mielőbb eljutni Spanyolország és általában a keresztény állami rend sírházhoz.

Lázadókat, gonosztevőket, gyilkosokat és gyilkosságra felbujtókat minduntalan kivégeznek a világ különböző államaiban. De hogy minden kivégzés nyomában nem támad olyan zaj, amilyent most Ferrerért ütnek, ennek Ferrer szabadkőműves volta az oka. Ferrer életével valóította meg azokat az elveket, melyeket a legtöbb szabadkőműves csak páholya sötétjében mer hangoztatni, cselekedeteiben valamennyi testvérnek ideálja, programja öltöttek testet. Az ő parancsára templomokat rabló s apácákat gyilkoló részeg banditák a világ valamennyi szabadkőműves testvérének utopisztikus álmát valóították meg. Valamennyiük törekvésein, világnézetén rést ütöttek azok a golyók, melyek Ferrer testét fekete lelketől megszabadították. Ez a kapcsolat az oka annak, hogy a magyar közönség legtöbb hírlapjából egy igaz véleményt nem olvashat a Ferrer ügyről. Ez az oka annak, hogy a spanyol forradalmárnak, a gyilkosok és rablók vezérének védelmére Budapestben kiállanak a szabadkőművesek, páholyok s méltóságos vezetőik, együtt tüvöl-

öklével, elmondod neki a mondanivalót, megfigyeli a szád járását (mert az angol nyelven még ők maguk is csak nagyon ügyelve értik) röviden megadja rá a választ —: All reight! El van intézve. Aztán tudod meg, hogy ennek a bácsinak százezer van, s tavan a milliómosok közt lakik 10—20 szobás lakásban. De ha megmosta a kezét, épen olyan úr, mint bárki más. Hiszen ha szenny tapad rá, a munkától tapadt rá s nem a becsületenségtől lett piszkos.

Ez Amerika boldogulásának az alapja. A munka, a mely nem szegényen, a szorgalom, a mely tengelye mindennek, az ügyesség, a mely fényes jövővel kecsegtet, Ezért építhet Amerika milliós és milliárdos vállalatokat, dobálhatja a pénzt az ablakon, hogy csakugy káprázik belé a szemünk s nyíva marad a szánk. Ott nem a rang a fő, a mely lakozik, hanem a tömör arany, a mely annál fényesebb lesz, minél tovább forgatják.

A bíróság.

Ha már a bírói eljárás némely különlegességeiről említést tettem, nem mulasztatom el, hogy róla — általánosságban szóljak. Nem akarok tévedésbe esni s nem akarom körvonalazni az egyes bírósági fóru-

tenek a mások lenézett szociáldemokrata csöcselék demagóg heccselőivel. Ferrer kivégzése erőlyes és azt hisszük eredményes lépés vöit a fölforgató szociáldemokráciával s a háttérből dirigáló szabadkőművességgel szemben, s az egész világ felforgatói most azért roffennek össze és a spanyol kormányt s az egész világ keresztény társadalmát azért próbálják terrorizálni, hogy elvegyék kedvüket a további erőlyes védekezéstől.

Reánk, magyarokra nézve különösen azért tanulságos ez a Ferrer-ügy, mert ismét igazi valóságában mutatja be sajtonkat. Válságos helyzetekben tünik ki az emberek igazi jellege s az intézmények valódi természete. Most, amikor az istentelenség s hazafiatlanság védelmezése szabadkőműves érdek, egyszerre egy táborban és talpon vannak még azok is, akik máskor istenes szemforgatással vagy hazafias szemforgatással vagy hazafias frázisokkal szokták maszlagolni a nemzetet. Aki ma Ferrer vödi s a Ferrer ügy következményeiért „klerikalizmus-t” s bosszút emleget, azt jó lesz erről a tulajdonságáról is megjegyezni s olyan lapot, mely ebben a szeltemben hadakozik, okos keresztény ember a maga, családja, hite és hazája iránt való kötelessége megsértése nélkül egy napig sem tűrhet meg a házában.

UJDONSAGOK.

— **A Pázmány-Egyesület vándorgyűlése.** A katolikus írók és hírlapírók köre, a Pázmány-Egyesület vasárnap, f. hó 24 én imponás vándorgyűlést rendezett Esztergom városában. Az egyesület hivatása összegyűjteni a keresztény irányu írókat s a nagy Pázmány Péter neve alatt a toll fegyverével küzdeni a keresztény megújodás eszméiért. — Az egyesület minden évben másutt és másutt tartja közgyűléseit, melynek keretében illusztris előadók foglalkoznak a haladó katholicizmus legidőszertűb eszméivel. Az idén Esztergomban volt a vándorgyűlés, amely fényes keretek között az ország keresztényszellemű íróinak és Esztergom intelligens közönségének részvételével folyt le. Az egyesület nagyevű elnöke és vezetőszeleme Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári püspök adta meg az idén is a közgyűlés fényét és tekintélyét. A közgyűlést megelőzőleg, mely valóságos ünnepi hangulatot vitt Esztergom városának falai közé, a közgyűlésre lejáruló írók megkoszorúzták Pázmány Péternek az Esztergomi bazilikában álló szobrát, hol Pro-

mok hivatalos jogkörét, de azt megemlíteni mindenesetre érdemesnek tartom, hogy a nép maga választja a bíráit. Tagadhatatlan, hogy a szabad alkotmányosság szempontjából ideális fel fogás ez, de a gyakorlat sok mindenben az emberi gyarlóságokhoz alkalmazkodik. A bíró, aki busás fizetést, évi 10 ezer dollárt, 50 ezer korona fizetést vág zsebre a maga igazmondásáért, az igazmondásba is gyakran a befolyásosabb választók szíve szerint igazodik. Aki sok szavazóra gyakorolhat befolyást, az nagyon sok esetben a bíró jó szívére is számíthat. Amellett a bíró egyéb hivatalt is viselhet. Egyik városban pl. a bíró egyszersmind mérnök, építési vállalkozó s még egy sereg biznie tulajdonosa. A bírói állást biznicnek, üzletnek tekintik s ha a lelkiismerete rovására egy jó üzletet csinálhat, nem idegenkedik tőle. Mindezt nem egyoldalú információ alapján mondom, hanem az általános közvélemény itélete szerint. Egyébiránt elég példa erre a világszerte ismeretes Thaw-féle per, akit felesége egykori udvarlójának meggyilkolásáért az esküdtsek halálra ítélt, aztán bolondnak nyilvánították s végül szabadon bocsátják. Igaz, hogy ez a kis manőverezés egy óriási vagyonba került.

(Folyt. köv.)

hászka Ottokár püspök mondott gyönyörű beszédet. Innen a bencések fogimnáziumának dísztermébe vonult az ünneplő közönség, hől kézdetét vette a közgyűlés. A gazdag programban mint különösen értékes pontok szerepeltek Prohászka püspök beszédei, a melyekből kiemeljük ezt a pár gondolatot:

Mélyen tisztelt közönség! Az Országos Pázmány Egyesület jelképezi azt a törekvést, mely a keresztény gondolatnak, meggyöződésnek az irodalomban való térfoglalását szolgálja. Jellemzte a dekadens irodalom ürességét és elvtelenségét és lelkes szavakkal bizonyította, hogy minden tudományhoz, minden művészethez és főleg az irodalomhoz energia kell; mely tápot nyújtson a művelőknek igazi nagy gondolatok teremtésére. Ezt az erőt, energiát egyedül a mély meggyöződésen alapuló ideális világnézet tudja nyújtani. Ezt a világnézetet nyújtja a kereszténység, mely tulyog termőföldje a tudománynak, művészetnek és irodalomnak. Megemlékezett az irodalom ferdcségeiről és ezekről ment, ideális, érezni tudó lélekkel telt irodalmat követelt.

Nem kell nekem a holnap poézise — mondotta — mely a kávéházak ablakainak párafátyolát és a gázlámpák sárga fényét énekel meg. Költészet, poézis kell nekem, mely gondolatot talál a frissen hullott harmatban, mely nem gyöngye kópíja annak az irányzat néhány művelőjének, hanem amely magyar, amely a drága hazai föld páráitól megittasodva énekel.

Később Rott Nándor dr. prelátuskanonok magasszárnyalásu előadása következett a mai szépirodalom téves irányzatairól. A kiránduló Vaszary Kolos biboros hercegprimásnak voltak szivesen látott vendégei.

— **Az Oltáregyesület** felhívja a főtiszt. példában urak figyelmét, hogy kik kérvényeikkel hozzá akarnak fordulni, a hiányzó tárgyak jegyzékét nov. 1-ig nyújtsák be.

— **A polgármester születésnapja.** Annak a mély és ragaszkodó tiszteletnek, a mely városunk polgárságát a város polgármestere, Saára Gyula dr. iránt eltölti, kedves és imponás kifejezése lett a mult szombaton. A polgárok érzik, hogy a város nehéz anyagi helyzetében, de még inkább a haladó kor sürgető követelése között mennyire szüksége van a városnak Saára Gyula dr. egyéniségére, tiszta, fölt nélküli multjára, nemes ambíciójára, óriási munkabírására s arra az önfeláldozásra, amely nem tekint semmit, senkit, első sorban nem tekint önmagát, hanem áldozatul hoz mindent az ő rajongva szeretett városának jólétéért és haladásáért. Ezt a mély meggyöződést, ezt az erős tudatot akarták a város polgárai kifejezésre juttatni, mikor szombaton mintegy családi körben megünnepezték a város atyjának, első polgárának 54-ik születése napját. Ott volt az egész tisztikar, aminek végtelenül örül mindenki, hogy a polgármestert megértik, nemcsak megértik, de tisztelik és szeretik az ő tisztviselő társai, akikkel csak vállvetve lehet az eredményt, a haladást elérni. De ott volt a város minden rétege is képviselve, nemcsak a bizottsági tagok, hanem a város minden osztályának képviselöete is, akik mind siettek öszinte kifejezést adni annak a szerencsének, amely városunk haladását Saára Gyula úrral az élén — jelenti. Az első dikció Nagy Ignác ügyvéd mondotta. Szinte kedves látvány volt ezt a szép fehérhaju, galambszivü öregurat látni, akinek a lelke szinte olvadozott, mikor az ő kedves barátjának, egykori munkatársának, elvei osztályosának szeretetteljes üdvözlésében áradozott. Kerekes Lajos dr. a városi tisztviselői kar nevében mondott igazán melegséghangú beszédet, olyat, amilyet az ő készségétől elvárhattunk, de tele volt beszéde az öszinte ragaszkodás kifejezésével, amely tapsokra ragadta hallgatóit. Végül Kenessey Gyula dr. mondott rövid, de annál belsőbb hurokat érintő beszédet. Az ünnepi lakoma Bandi Ferenc kintő vendéglőjében volt, aki újra megmutatta, hogy a vásár mellett is pompásan ki tudta vendégeit szolgálgni s olyan menüt készített, amely a legjobb vendéglőnek is becsületére válik.

Az ünnepi lakomán résztvettek: Id. Almásy János, Balassa Sándor, Balogh József, Békéfi István, Bierbauer Viktor dr., Bilkel Ferenc, Bo-

kor Attila, Csik István, Csöppentzky-Mihály dr., Czapary László dr., Deu sch Aladár, Erdössy Bódog, Fischer Manó, Friss Adolf dr., Gebhard Bódog, Herény Vilmos, Holly Géza dr., Hrabovszky Aurél, Huszár Acél dr., Imrich Viktor, Juhász Viktor, Juh István, Kálmán Lajos, Kecán Izidor, Kecán Livius dr., Kénessey Gyula, Kisteleki Károly dr., Konrád Kálmán, Kovács Alajos, Kovács Kálmán, Krammer Győző, Krécsy Miklós, Kubik János, Kundig György, Laufenaer Ferenc, Lauschmann Gyula dr., Linderman Antal, Lipcsey Lajos, ifj. Lukács Lajos, Maron István, Mátessz Mihály, Mohai Lajos, Molnár József dr., Nagy Ignác, Nagy Zsigmond dr., Namessy János, Pataki Armin dr., ifj. Pásztor Sándor, Pető Miksa, Philipp István, Réá István, Riffer Géza dr., Saára Gyula dr., Sarkány Ferenc, Simon Sándor, Steiner Jákó dr., Stuller József, Szalay József, Szeivald András, Szepesy Géza, Tóth Arthur, Tóth Géza, Trummer Sándor, Turian József, Vaimár Béla, Vermes Mihály dr., Vida István, Vinicay Imre, Winkler Nándor, Winkler Vilmos, Wunsch Antal és Zavaros Aladár.

— **Nagy beteg.** Cziráky Antalné grófné szül. Keglevich Róza grófnőről jelentették már azt a mély részételt keltő hírt, hogy súlyos betegen fekszik. Hogy könnyebben kezelhessék orvosai a budai Eszterházy hercegi palotába szállították a nagy betegét.

— **Uj nemes.** Ó Felsége Zichy Aladár gróf minister töltérszítésére Glatzfelder Jakab budapest kocsiágyarát és utódait a kocsiágyarás terén szerzett érdemeiért *móri* előnévvel nemességre emelte. A derék polgár kitüntetésén való örömlüknek kifejezést adva megjegyezzük, hogy Glatzfelder Jakab Móron született.

— **Rácz Endre ünneplése.** Huszonöt esztendővel ezelőtt lépett az oltárhoz a Csákvár község népe, különösen intelligens közönsége megmutatta, hogy mennyire nagyra tudja becsülni azt a férfit, a ki igazi, szinte szigorúan lelkiismeretes papja az egyháznak, a mellett jó hazafi s olyan páratlanul jó ember, a ki életét, vagyonát, munkáját, mindenét odaadja az ő híveit. A szerénysége a veletekig tiltakozott az ünneplés ellen, de neki csak annyiban volt része benne, hogy passzív részt vett, az aktív szereplést pedig — ez egyszer kénytelen volt átengedni azoknak, a kik őt nagyrabecsülvén szintén is igazán szeretik. Az ünnepek hálaadó istentisztelet után, a melyen a Cecilia énekkar különösen kitüntette magát szép énekeivel, a hívek üdvözölték a plebánost, első sorban Eszterházy Miklós Mór gróf v. b. t. nejevel, a kik a plebánost egy remekművű stólaival ajándékozták meg. Később megjelentek a jubiláns paptársai, a kik az intelligenciával együtt az esti diszalkomán ünnepelelték Rácz Endrét. A káth. kör nagyterme szorongásig megtelt vendégekkel s csak a páratlanul ügyes rendezés tette lehetővé, hogy a kiszolgálás mintaszerű rendben történt. A megjelentek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk: Krizsán János kanonok, Bilkei Ferenc, Hálnék Béla, Kovács János, dr. Vass József, dr. Angeli Ödön, Liebhard János Székesfehérvárról, Szabó Jenő, Biró Mihály, Látics György plebánosok, Hodor István káplán, Kövessy Béla ág. ev. lelkész, Szabó Sándor jegyző, Gúrics Viktor számvevő, Balogh Boldizsár főerdész, Szilárd Gyula tanár, Reichenbach Ferenc főtanító, Grasser József körorvos, Káposztássy Géza. gyógyszerész, Deáky Alajos főszámvevő, Czermann József számtartó, Long Géza erdész, Boda János állatorvos, Páky Géza postamester, Jamrich István főkeresztés, Lébér János nyug. főtanító, Áfcsits József erdész, ifj. Láng Géza ispán, Germann Imre, Rózsás Jenő, sjegyzők, Tóth Jenő kertész, Tallós Kálmán ellenőr, Láng Béla írnök, Péntes Ferenc tanító, Cserevka Lajos erdész, Róth József, erdész. A jubiláns mellett az asztalfőn ült Turý Gyula festőművész, aki a plebános pompás arc-képet festette meg. Ünnepi szónok Szilárd Gyula tanár volt, aki oly szép beszédben üdvözölte a jubilánst, a melyhez hasonlókat akár a remék gondolatokat, akár az előadás kiválóságát tekintjük, csak nagyon ritkán találhatunk. Utána a felszó-

lások hosszú sora következett. Krizsán János kanonok, akinek káplánja volt, Kövessy Béla ág. ev. lelkész, Reichenbach Ferenc, dr. Vass József, Bilkei Ferenc, Boda János, Látics György, Szabó Jenő, Hálnék Béla, Biró Mihály, Kovács János és még sokan, akik valóban szellemi sorfőzet adtak az ismét szerénységében tiltakozó jubilánsra. Az elhangzott beszédekre az ünnepelelt pompás, lelkés felszólalásban válaszolt, kiemelve különösen azt, hogy az intelligencia kezd megérteni törekvéseink fontosságát. A társaság nagyobb része a késő éjjeli órákig együtt maradt.

— **A vásár.** Vasárnap és hétfőn zajlott le az évben legnagyobb vásár, a Dömötöri vásár. A közeli és távoli környékből oly nagy számmal jöttek a vendők, különösen azonban az eladók, hogy szinte visszatérni láttuk azokat a régi jó illoket, a mikor még a fehérvári vásárok jó hírnevét nem csorbította meg az ideitlen konkurrenca. *Hivatalos vélemény szerint 10 év óta nem volt Fehérvárnak olyan vásárja, mint a mostani. Csupán helyéből 10—12 ezer korona folyt be s az eladók háromnegyed része tudott az árúján.* Felhajtott:

	felhajt.	eladott
Ló	2362	1310
Ökör	1266	620
Tehén	889	664
Tinó	880	370
Úszó	309	217
Bika	16	11
Borju	214	174
Bivaly	12	12
Sertés	382	306
Szamar	8	8
Csikó	153	30
Kecske	3	3
Juh	120	120

Örömmel láttuk, hogy az állatorvosi hatóság az idén engedett már a régi vaskalaposságból is a ruhát szabta az ember után s nem az embert a ruha után. Néhány évvel ezelőtt — nem tudjuk miért? — elkezdtek, hogy a kocsiakat nem szabad a korlátok közé vinni, hanem az állatokat. A vásárosok nem tudván megérteni ennek a praktikusságot inkább elmaradtak a fehérvári vásárról. Most aztán ismét visszaállott a régi rend és a régi szokadalom. A legstürbben a cédulához körül helyezkedtek el az állatvásárosok, úgy, hogy a marhavásárternek északi és déli része majdnem egészen szabad maradt. Ezzel csak azt akarjuk mondani, hogy az állatvásárra kijelölt hely utig, sőt feleslegesen bő még a legnagyobb vásárokon is. Plane ha a hatóság kiveti a felesleges belső rekesztésre szánt korlátokat — a mint már egy négy részen okosan ki is vetette — a mi vásárterünk a legkényelmesebb vásárterek közé fog tartozni. S ha a fák megnőnek a szépségüket és kellemességüket se lehet vitatni.

Szintig vagyunk a kirakodó vásártérrel is, a melynek a belső felén még mindig igen nagy területek tátonganak üresen. Ez azonban nem involvája azt, hogy a kirakodók meg vannak vele elégedve. Érdekes jelenségeket tapasztalunk ezen a téren, a melyek a mi derék rendőrségünk türelmét és tapintatát ugyancsak igénybe vették. Szomorúan konstataihajjuk, hogy a Galiciából bejött olcsójánosok egész sereggel özönlik el a vásárokat. Nemcsak büszkén lengő pájesszokat hoznak magukkal, hanem akkora adag szemtelenséget és furfangot is, a mely a végsőig feszíti a hatósági erélyt. Mindenütt a legjobb helyet szokták elfoglalni. S mivel erőszakkal nem lehet, hat furfanghoz folyamodnak. Az egész árújuk egy egy batyuból áll, abban van összehajmózva a sok: *Prima Waare, Feine Waare, elegante Waare, én vagyok az olcsó János!* Ezeket lerakják a legjobb helyeken. Mikor a kapitány jön, okosan félrehúzódnak, tudván, hogy az nem engedheti meg a legexponáltabb helyek elfoglalását. Valamelyik tátor mellől lesik mit csinál a kapitány s mint toporzékol dühében, hogy a letett bugyrokna a gazdájá sehonnán nem jelenkezik. A dolog vége aztán az szokott lenni, hogy a kapitány megunja a bűgyor gazdájának kérésését, másfelé megy a dologára. Az alatt Galicia élmezei kirakodnak s mikor kirakodtak, a kapitánynak nem lehet szíve, hogy másfelé kergesse őket. Vasárnap azonban, rosszul jártak. Simon kapitány kihirdette, hogy elő-

szór, másodsor, harmadszor és negyedszer az árúk tulajdonosai jelentkezzenek s mivel nem jelentkeztek, odarendelt két kocsi s az összes cökmököt, összesen 10 bűgyrot, mint gazdátlan jószágot fölfakatta a kocsiakra. Mikor már minden a kocsin volt, jelentkeztek a gazdák, a kapitány azonban nem vette tudomásul a jelentkezést, hanem valamennyit bevittette a városba, udvarára. Jerikó nem hallott hamariában olyan patáliát és siránkozást, mint a milyét Galicia fia elkövettek. Irgalom azonban nem volt számukra, igazságtól kellett valahogyan magukat, aztán a vásári rend megbontásáért bírságot fizettek. — Erre aztán boszubból ki is jelentették, hogy Fehérvárt ezután kifogják kerülni, vagyis bojkottálják. Simon főkapitány azóta vigasztalhatatlan.

Értesítés.

A midőn a szezon végével az Alba mozgófénykép színházamat bezárom, nem mulasztatom el hogy Szehérvár m. t. közönségnek halás köszönetet ne mondjak azon szíves támogatásért, a melyben színházamat részesítette.

Igyekeztem a m. t. közönségnek e téren a legjobbbat nyújtani és csakis elsőrendű, erkölcsileg kifogástalan műsorral dolgoztam, különös gondomat képezte a tanulságos és szórakoztató képek bemutatása, elvittem színház látogató közönségemet a világ minden részébe, ismertetem fölünk távol élő népeket, azoknak erkölcsait, szokásait, kulturáját és mint első mutattam a technikai legújabb vívmányát, a színes fényképezést, a melyből eddig már 3 ugmint „Ceylon szigetén keresztül, „Colombo és vidéke“ és „Biskra vidéke és népei“ volt műsorom.

Ezen az uton fogok a november hó 6-án este 8 órákor megnyitni „Olympia“ mozgószínházamban (Budai-ut. 3. sz.) is haladni, a hol is a kinematograf irodalom művei, valamint a beszélő és éneklő élőképek műsorra kerülnek.

Kérem Szehérvár n. é. közönségét, hogy ez új vállalatomat szíves pártfogásban részesíteni kegyeskedjék.

Kiváló tisztelttel

FEKETE GÉZA,

az Olympia mozgófénykép-színház tulajdonosa.

— **Öngyilkosságok.** Századunk modern betegsége, az öngyilkosság, szedi áldozatait. Ismét két gyenge lélekről számolunk be, kik elvesztették bátorságukat az élet küzdelmeihez. Folyó hó 26-án reggel két öngyilkosságot jelentettek a rendőrségnek. Az egyik Szabadi István 26 éves kárpitos, ki Sziget-utca 1. sz. alatt agyonlőtte magát. A jelentés után Liszt Ferenc rendőrhöz dr. Ároky Antallal a helyszínre ment, ahol Szabadi Istvánt az udvaron hanyatt fekvve holtan találták már. A házbeliek állítása szerint reggel 2 órákor hallottak egy lövést, de nem tudták, hogy mi történt, s csak reggel 5 órákor találtak Szabadi Istvánra, aki egy 9 milliméteres revolverből a jobb halántékába lőtt, amely rögtön halált idézett elő. Szabadi István már többé előtt néhány nappal emítette, hogy öngyilkossá lesz. Az öngyilkosság oka reménytelen szerelem. A hullát a városi hullaházba szállították.

Scherer János 24 éves pincér, aki Szent István-utca 17. sz. alatt meglőtte magát. Liszt Ferenc rendőrbiztos a helyszínen megjelent és megállapította, hogy Scherer János egy 7-es forgópisztollyal jobb mellébe lőtt. Scherer János állítása szerint éjjel egy óra tájban az Othori kávéház előtt az utcán lőtte meg magát s miután sérülése nem volt súlyos, sebével édesanyja lakására ment. Állítása szerint kétfőt lőtt magára. Az öngyilkosság kísérletének okát azonban rendőrbiztosnak sem pedig édesanyjának nem mondta meg. Scherer a Szt. György kórházba szállították.

— **Vásári tolvajok.** Horvát Marcsa helybéli cigányleány a vásárban egy kabátot vitt karján, amely a legnagyobb valószínűség szerint lopás útján került hozzá, habár azt állítja, hogy azt egy inasgyerektől vette egy koronáért. A kabátot a rendőrség elvette Horvát Marcától. — A rendőrség folyó hó 24-én elfoglalta Dudar József sárbai lakos földműveléséért, mert tetten érte, amint az országos vásárban Mikó Ferenc helybéli lakos játékarústról 12 pár évőszőket ellopott. Dudar József a lopást beismeri.

— **Mindnyájunknak kell néha egy erősítő-szer,** mert a folytonos munka fárasztó. Kétféle erősítő szernek bizonyult a „**Scott-féle Emulsió**” mely főleg csnkamáj-olajból áll, csak hogy igen jó ízű és a leggyengébb gyomor is könnyen emésztheti. A „**Scott-féle Emulsió**” minden gyógyszerárban kapható.

Koszoru beszerzés legolcsóbb és legkényelmesebb, Zavaros Nándor városi fő-kertésznel, ha öt levelezőlapon megbizuk, hogy hány drb. és milyen értékű élővirágkoszorút tegyen mindenszentek napján délelőtt a megnevezendő temetőben névszerint megjelölt sírra.

— **Vonafelgázolás.** Táviratilag arról értesítették a helybeli úg. észséget, hogy Szár és Bicske állomások között egy munkás kinézési embert elgázolt a budapesti vonat. Az elgázolt ember kitévét a nála tajált iratokból állapították meg. A neve Szeleczy Péter. Hullájának felboncolására és az elgázolás büntügyi háttérének megvizsgálására az ügyesség megette a sztkés-ges lépéseket. A hullát Pataki Armin törvény-széki orvos ma boncolta fel. Az esetről bővebb értesítést jövő számunkban adhatunk.

— **Szerencsétlen halál.** Szomoru halállal mult ki B. Gyenis József 62 éves soponyi gazda tegnap délután. Ujbor kóstolásra feleségével és gyermekeivel kirándult a szőlőbe. Az újbor hatása alaposan meglátszott az egész társaságon, midőn estefelé kocsin hazafelé indultak. Hajtás közben az öreg Gyenis elszunyókolt s egy zök-kenő alkalmával lebukott a kocsni alá. Az esése oly szerencsétlenül történt, hogy az esés követ-keztében elhunyt. Holttestének felboncolására kiutazott a járási tiszt orvos.

Várandós Anyák

erősítő és az erősítéssel egyidejűleg üdítő szert találnak a

SCOTT-féle csnkamájolaj EMULSIÓ-ban

Gyors és erőteljes hatása meglep gyönyörköd-tet mindenkit. Bevételkellemes, emésztése könnyű. Egy kísérlet meg fogja Önt győzni hogy az Ön esetében is mily jótékony hatású.

As Emulsió vá-sérőléseknél a SCOTT-féle módosított vitél-gyógy— a halászt — kérik figye-lembe venni.

SCOTT-féle EMULSIÓ

elejét veszi a bágyadságnak, bősé-gesen biztosítja a tejet és rózsás és virágzó arcuá teszi a gyermeket.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

a legkiválóbb
Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban.

— **A fegyver áldozata.** Garbacz István sár-egresi lakos egy vadász fegyverrel a vállán igye-kezett hazafelé a szőlőből. Útközben találkozott Baki István és Csuka János szintén odavalló la-kosokkal. Baki valami megjegyzést tett Garbaczra, mire ez töltött fegyverét rájuk fogta. A fegyver elsült s a sűrűek Csuka arcába furódtak. Garbacz azt állítja, hogy ő a fegyvertől a töltést ki akarta venni, közben Baki egy husággal a karjára ütött, a fegyver kiesett a kezéből s így sült el. A tényállást a vizsgálat fogja kideríteni.

— **Poruljart udvarló.** Imre László szent-ágotai legény nővérei egyikének udvarolt Csikesz István 23 éves legény. Imrénének azonban nem tet-szett a dolog s összebeszélte cimborájával Pribék Györggyel, hogy elveszik Csikesz kedvét az ud-varlástól. Folyó hó 18-án este ellátták magukat hat darab járomszeggel s lesbe álltak Imrénék por-tája előtt 11 óra tájban Csikesz elbucszott Im-rénéktől, hogy hazamenjen. Alig lépett azonban ki az ajtón, a két vitéz elkezdte a járomszegekkel dobálni, amelyek közül az egyik úgy lábszáron találta, hogy rögtön összeesett. A súlyosan sérült Csikesz feljelentette a vitéz legényeket.

— **Büntügyi főtárgyalások.** Csalás és sikasztás miatt volt folyó hó 26-ára a helybeli kir. tör-

LEGJOBB CIPŐTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból melegeg ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatánál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Anyakönyvi statisztika.

1909. október hó 16-til 1909. október hó 23-ig.

Születés. Született: 5 törvényes fiu, 12 leány, tör-vénytelen fiu, 0 leány, 0 halvaszületett törvényes fiu, 0 leány 0, törvénytelen fiu 0, leány 0. Összesen 17.

Halálozás. Elhalt: 7 éven aluli 0 törvényes fiu, 5 nő, 7 éven felüli 2 férfi, 7 nő. Összesen 10.
Eszerint a születés a halálozást 5-el mulja felül.

Meghaltak:

Farkas Anna r. k. 6 hónapos, Zámoly-u. 9. — Pinter Katalin ref. 20 napos, Sár-u. 29. — Vagyóczy Ferenc r. k. 51 éves, Külső Berényi-ut. — Fischer Julianna ref. 2 éves, Deák-Ferenc-u. 15. — Pap Mária r. k. 11 éves, Széchenyi-utca 59. — öz. Csurgai Horvát Ferencó, Molnár Teréz r. k. 46 éves, Öreghegy 605. — Zalka Zsófia ref. 8 hónapos Maroshegy. — Jung Rozália r. k. 18 éves, Szent György-körház. — Cseh Julina ref. 16 napos. — Richter József r. k. vegyes és lisztkereskedő, 61 éves, Szunyog-u. 1. — Csepri Teréz r. k. 42 éves, Széchenyi-u. 130. — Szlamár Tamásné, Dittrich Karolin r. k. 64 éves, Eppinger téglá telep.

Kihirdetések.

Göbölös János r. k. máv. segédfékőző, Deák-Ferenc-u. 12 és Nagy Rozália r. k. Zámoly-u. 38.

!! Üzletáthelyezés !!

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy Székesfehérvár, Nádor-utca 3-ik szám alatt levő

cipész-üzletemet

f. évi november hó 1-én a püspöki palota mellé, Lakatos-utca 1. sz. alá helyezem át, hol elvállalom minden e szakba vágó munkák gyors és pontos elkészítését és javítását a legolcsóbb áron. Eggyuttal felhívom a n. é. közönség becses figyelmét

kész cipőraktáromra,

hol a saját műhelyemben készült s a legkénye-sebb igényeket kielégítő kész munkákból továbbra is állandó készletet tartok.

Midőn a nagyérdemű közönségnek 25 éven át irántam tanusított szives támogatásáért köszö-netet mondok, nb. pártfogását továbbra is kérve vagyok kiváló tisztelettel

Székesfehérvár, 1909. október hó.

Csúcs István cipésmester,

Székesfehérvár, Lakatos-utca 1. szám a. (a püspöki palota mellett.)

Nyavalyatóres!

Ki nyavalyatóres, görcs és más ideges ál-lapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérn. kapható a szabd. hattuyugygyoszer-tár által Majna-Frankfurt.

vényszék elé idézet Radó (Rosenfeld) Mór a ki néhány évvel ezelőtt a helybeli Elite kávéháznak volt a tulajdonosa Radó a mai tárgyaláson nem jelent meg, még pedig az Alsókubinban feladott távirata szerint azért nem, mert beteg. A kir. törvényeszek a tárgyalást bizonytalan időre el-halasztotta.

Takács József 22 éves ercsii szabó legény, jelenleg a 32. gyalogezred közembere a mult évi junius 28-án Hufnagel József ercsii szabó mester tanulójának a kabátja zsebéből egy darab 10 kor-onás aranyat, mely Hufnagel tulajdonja volt, el-clopotott. A kir. törvényeszek f. hó 26-án megtar-tott büntügyi főtárgyaláson 3 heti fogházra ítélte Takács Józsefet.

Rövid hírek.

Tiz. Kislangon Hufnagel György szalma-kazala 200 korona értékben elégett. A tüzet gyu-fával játszó gyerekek okozták.

Gyanus halál. Aló Mihály 11 éves iván-csai fiu gyanus halállal hunyt el. Az ügyesség Hercz Oszkár dr. törvényeszéki orvost küldötte ki a halál okának megállapítására.

A legények. Pobrányi Ferenc és Izmindy Ferenc abai legények összeveszték s eközben Pobrányi annyira megverte Izmindit, hogy súlyos sebesülést szenvedett. Az eljárás megindult.

Móri csendélet. F. hó 22-én este Fleisch-mann Jakab móri kereskedő lakásába valaki az ablakon keresztül flobert puskával belélt, a golyó szerencsére senkit sem talált. Az ismeretlen merénylő után kutat a csendőrség.

Fatolvaj. A napokban gróf Zichy Aladár vajtai erdejéből 10 darab élő akácfa eltűnt. A nyomozást a csendőrök megindították s kiderült, hogy az akácfaikat Balogh József vajtai lakos vágta ki s azokat felvagdálva kamrájába rejtette. A bíróság majd befűt neki.

A vasvilla. Molnár Mihály és Imre Ignác sárszentágotai legények összezőlalkoztak, minek természetesen verekedés lett a vége s Molnár Mihály Imre Ignácot egy vasvillával mellbe szurta. Csendőrök vették a haragos legényeket pártfo-gásukba.

Betörés. Gróf Zichy Aladár sáregresi boros-pincéjébe ismeretlen tettesek betörték s onnan egy 109, egy 155 és egy 169 literes hordót el-loptak. A tetteseket nyomozzák.

VIDA ELEK kárpitos és díszítő, Szé-kesfehérvár, Megyeház épülete. Teljes fe-lelőség melletti csakis elsőrendű munkák.

Kisebb Wertheim szekrény kerestetik megvételre: Cim a kiadó hivatalban.

Takaréktűzhely különlegeségek, valódi dr. Meidinger kályhák, vas és rézbutorok, gyermekágyak és kocsik nagy választék-ban. Márkus Simon Fia lakatosnál Jókai-utca 16.

Kápolnásnyéken 200 m. m. elsőrendű árpaszalma eladó.

Velencén 120 hektoliter garán-tált 24 fokos forrásban lévő bor eladó. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.